

Gabriela Kic
Uniwersytet Rzeszowski

Blżej krytyki literackiej – inauguracja projektu

8 października 2024 roku grono pracowników naukowych wraz ze studentami Uniwersytetu Rzeszowskiego w ramach projektu naukowego *Blżej krytyki literackiej* wzięło udział w spotkaniu promującym *Słownik polskiej krytyki literackiej 1764–1918. Hasła osobowe*¹, które odbyło się w Pałacu Staszica w Warszawie.

To wydarzenie zgromadziło wielu wybitnych badaczy literatury. W sali imienia Adama Mickiewicza odbył się panel naukowy pt. *Pejzaż po edycji „Słownika polskiej krytyki literackiej 1764-1918”*. Wzięli w nim udział uznani badacze i badaczki literatury polskiej: Teresa Kostkiewiczowa, Grażyna Borkowska, Urszula Kowalczyk, Eliza Kącka, Mirosław Strzyżewski, Marek Stanisław, a także liczne grono autorek i autorów haseł słownikowych. Paneliści podzielili się swoimi spostrzeżeniami na temat znaczenia *Słownika* w kontekście badań literackich. Prezentowane wypowiedzi były różnorodne, obejmujące zarówno teoretyczne podejścia, jak i praktyczne przykłady zastosowania wiedzy o krytyce w pracy literaturoznawczej. Prowadziło to do wymiany poglądów i ożywionych dyskusji ubarwiających to wydarzenie. Panel został zarejestrowany przez studentki i studentów Uniwersytetu Rzeszowskiego.

¹ *Słownik polskiej krytyki literackiej 1764-1918. Hasła osobowe*, pod red. T. Kostkiewiczowej, G. Borkowskiej i M. Rudkowskiej, t. 1-3, Indeks osób, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza, Toruń–Warszawa 2024.

Podczas pobytu w Warszawie studentki i studenci UR przeprowadzili ponadto nagrania rozmów z cenionymi Profesorkami i Profesorami uczestniczącymi w panelu. Twórcza atmosfera sprzyjała pasjonującym rozmowom. Profesor Grażyna Borkowska, znawczyni literatury polskiej XIX i XX wieku, zwłaszcza literatury tworzonej przez kobiety, opowiedziała o powstaniu *Słownika polskiej krytyki literackiej 1764-1918* oraz o procesie pracy nad tym projektem. Z rozmowy z Panią Profesor można było również dowiedzieć się o jej ulubionych krytyczkach i krytykach literackich, a także o tym, komu i dlaczego krytyka literacka jest najbardziej potrzebna. Z kolei Profesor Teresa Kostkiewiczowa, wybitna znawczyni literatury polskiej XVIII i XIX stulecia, podzieliła się swoimi wieloletnimi doświadczeniami wyniesionymi z badań nad dziejami krytyki literackiej. Profesor Kostkiewiczowa przedstawiła również kilka refleksji na temat współczesnej krytyki literackiej, wskazując m.in. na zmiany, jakie dokonały się w niej na przełomie kilku stuleci, a także zarekomendowała autorów, którzy jej zdaniem zasługują na lekturę. Ostatnia z rozmów odbyła się z prof. Mirosławem Strzyżewskim, specjalistą w zakresie krytyki literackiej XIX wieku, pełniącym zarazem funkcję dyrektora Wydawnictwa Naukowego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu. Profesor Strzyżewski przybliżył najciekawsze aspekty krytyki literackiej i wyjaśnił, jak przeszłość kształtowała współczesny status tego działu piśmiennictwa. Wszystkie rozmowy niosły ze sobą cenną wiedzę merytoryczną, a także szereg inspiracji, które uzmysławiają, że krytyka literacka jest ważnym elementem życia literackiego. Wywiadów udzieliły również prof. Urszula Kowalczyk oraz dr Eliza Kącka, które poruszyły szereg tematów związanych z ewolucją krytyki literackiej XIX i XX wieku. Nagrania wymienionych wywiadów zostaną udostępnione na stronie projektu *Bliżej krytyki literackiej*.

Wydarzenie zostało zwieńczone bankietem, który sprzyjał dalszym dyskusjom. Dzięki współpracy kilku grup studenckich zrealizowano wówczas wiele innych nagrań audio i wideo, które utrwaliły wspaniałą atmosferę tego wydarzenia oraz interesujące wypowiedzi jego uczestników. Wyjazd do Pałacu Staszica okazał się wartościowym doświadczeniem edukacyjnym, a dokumentowanie projektu pozwoliło na poszerzenie wiedzy oraz zaangażowanie się w rozmowy na temat przyszłości krytyki literackiej w Polsce. Wydarzenie stało się świetną okazją do wymiany myśli i spostrzeżeń na temat krytyki literackiej w gronie pasjonatów literatury.

Warszawskie spotkanie, będące otwarciem projektu *Blżej krytyki literackiej*, którego realizacja zaplanowana jest na lata 2024-2026, jest początkiem długofalowych prac popularyzujących polską krytykę literacką i z pewnością pozostawi trwały ślad w pamięci wszystkich uczestników. Celem realizacji projektu naukowego *Blżej krytyki literackiej* jest organizowanie serii referatów, prezentacji i dyskusji panelowych, a także nagrywanie podcastów, które w przystępny sposób upowszechnią wiedzę o krytyce literackiej wśród szerokiego grona odbiorców.

Krytyka literacka to nie tylko ważny element życia kulturalnego. To nieodłączna część naszej codzienności, sprzyjająca rozwijaniu umiejętności krytycznego myślenia i dyskusji na temat wartości literatury w naszym życiu.

Materiał powstał w ramach projektu „Bliżej krytyki literackiej”
współtworzonego przez Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa UR
oraz Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza

© Bliżej krytyki literackiej, 2025

Bliżej krytyki literackiej – inauguracja projektu © Gabriela Kic

Uniwersytet Rzeszowski
Instytut Polonistyki i Dziennikarstwa